

ECOUL HANGULUI

ANUL X, NR. 37

Director: LILIANA PÎNTEA

Biserica risipită

V

Iară Bistrița vitează,
Apele-și înfuriază,
Vrând cu zgomot să înece
Pe Satan în sânu-i rece.
Ea adună mări de apă
Și-ntr-o clipă malul sapă,
Încât tumul de pe mal
Cade-n aprigul ei val
Cu Satan ce se afundă
Ca un fulger într-o undă!
Apa saltă, clocotește,
Nici că se mai limpezește!
Și de-atunci în acel loc
Ea tot fierbe ca de foc.
Și adeseori s-aude
Răsuflând gemete crude.
Spun păstorii din Ceahlău
Că în timpul acel greu
Cerurile s-au deschis
Ș-un glas tainic ar fi zis:
„Tu ce-ai fost de iad călcată,
Mănăstire blestemată,
Tu să ai atunci iertare,
De blestem să ai scăpare,
Când doi îngeri iubitori
Într-o noapte fără nori
S-or opri din a lor cale
Pe risipurile tale,
Și prin dulcea lor iubire
Ți-or aduce-a mea sfințire!”
– Fost-a, nu, așa minune?
Bistrița o poate spune!

Vasile Alecsandri

”ECOUL HANGULUI”

*Revistă culturală și de istorie,
cu apariție trimestrială.
Anul X, numărul 37*

BIBLIOTECA COMUNALĂ HANGU

HANGU – NEAMȚ

**Fondator și Director revistă,
LILIANA PÎNTEA**

*Mediatizare:
Prof. Vasile Marcoci*

Foto: sursa Internet

**I.S.S.N. – on-line – 2068 – 4517
I.S.S.N. – format clasic – 2068 - 4878**

**Telefoane de contact:
Liliana Pîntea – 0722936339
Gavril Lupu – 0233/257524**

**Toate materialele publicate în această
revistă sunt protejate potrivit Legii nr.
8/1996, privind dreptul de autor și
drepturile conexe.**

**Potrivit art. 206 Cod Penal,
responsabilitatea pentru conținutul
articolelor publicate aparține autorilor.**

ARIPI SPRE LUMINĂ

Hristos este minunea istoriei pe pământ, nu numai prin minunile săvârșite, nu numai prin înviere; ci prin atotcuprinzătoarea prezență a Duhului Său și prin atotștiința Sa. Pe pământ fiind, era și în Cer. Uitându-se la oameni, vedea și pe Satana căzând din cer. În fața oamenilor aflându-Se, le vedea și trecutul și viitorul. Citea gândurile ca într-o carte deschisă. Slăvit fiind și laudat de oameni, vorbea de Patimile ce-avea să sufere; în Patimi, vorbea de biruința și slava Sa. Cât de mărită, cât de cutremurătoare este prezența lui Dumnezeu! O, cât de mărită, cât de cutremurătoare este prezența Dumnezeului Celui Viu! Cetele îngerești stau cu frică sfântă înaintea Lui, serafimii își ascund sub aripi fața lor înaintea strălucitoarei lumini și frumuseții de negrăit a prezenței Sale.

Ce strălucitor e soarele! Ce minunat cerul înstelat! Ce măreț oceanul înspumat și munții uriași! Încântătoare sunt pajiștile pline de flori, cu mulțimea de izvoare și turme albe! Dar toate nu-s decât lucrare a mâinii lui Dumnezeu, zidire muritoare a Ziditorului Celui fără de moarte. Dacă Zidirea e atât de frumoasă, cum trebuie să fie Ziditorul? Iar dacă inima omului se umple de teamă, sau de bucurie, sau de lacrimi în fața Zidirii lui Dumnezeu, ce are să fie înăuntrul ei de față cu Atotputernicul Ziditor?

Ce lucru muritor poate să stea lângă Cel fără de moarte și să nu fie nimicnicit? Ce muritor poate privi fața lui Dumnezeu și să trăiască? Iată, înfricoșător lucru e să vezi fața unui singur înger al lui Dumnezeu; cum vei privi atunci fața Domnului? Având vedenia unui înger profetul Daniel zice: ... n-a rămas în mine putere, fața mea și-a schimbat înfățișarea, stricându-se, și nu mai aveam vlagă (Daniel 10, 8). Până și cel mai puternic om se simte neputincios, până și cel mai frumos se simte urât în fața unui înger al cărui trup e ca hrisolitul și fața lui ca fulgerul, iar ochii lui ca flăcările de foc (Daniel 10, 6). În uluitoarea dimineață a învierii Domnului din morți, iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului, coborând din cer și venind, a prăvălit piatra și ședea deasupra ei. Și înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. Și de frica lui s-au cutremurat străjerii și s-au făcut ca morți (Matei 28, 2-4). Iată cum apare un slujitor al împăratului! Dar când Se va ivi El însuși?

O, dac-ar ști oamenii, de-ar cunoaște ei, de n-ar uita nici o clipă că astfel de îngeri strălucitori sunt aproape, foarte aproape de dânșii! Această cunoștință ce li s-a dat profeților și văzătorilor prin vedenie îi face pururea blânzi și smeriți înaintea lumii cerești, dar aspri și neclintii față de păcătoșii cei orbi, lipsiți de căință. Proorocul Elisei s-a rugat odată ca Dumnezeu să deschidă ochii unui tânăr încât și acesta să vadă ceea ce vedea el, profetul. Și Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea, i-a deschis aceluia ochii, și acesta a văzut și iată tot muntele era plin de cai și care de foc împrejurul lui Elisei (IV Regi 6,17). Cum să fie atunci vederea împăratului însuși, măreața, cutremurătoarea vedere a împăratului însuși? Marele Isaia, fiind învrednicit de această vedere, cu frică mare a strigat în uimire: Vai mie, că sunt pierdut! Sunt om cu buze spurcate și locuiesc în mijlocul unui popor cu buze necurate. Și pe Domnul Savaot L-am văzut cu ochii mei! (Isaia 6,5). O, de-ar ști oamenii, de-ar fi ei pătrunși că Domnul și Împăratul îi vede pe ei pururea! Domnul, Același în fața Căruia Isaia, într-o singură străfulgerare s-a cutremurat de frică sfântă! Atunci nu și-ar mai deschide omul mintea nici unui păcat, nici unei necurații. Dumnezeu îl vede pe om, fie că omul îl vede sau nu pe Dumnezeu. Să tremure hulitorul! Să se mângâie tot creștinul în suferință! **Sfântul Ierarh Nicolae Velimirovici – "Predici"**

Hangu – lacrimi din adâncuri

"Catedralei de la Hangu".

O duminică de februarie în care gerul își apără, cu strășnicie, hotarele, iar soarele mușcă nemilos, cu dinți de gheață, din dorința mea de a ajunge la ruinele bisericii din Gura Hangu, la acel loc sacru care a încheiat cea mai tristă pagină din istoria comunei noastre. Știu că pot să ajung până lângă ele, pentru că lacul e înghețat, dar și pentru că aluviunile lăsate în urmă de ape sunt acoperite de zăpadă. Rareori se poate ajunge până la ruine, chiar dacă lacul e dincolo de ele, pământul care le înconjoară e moale, lipicios și plin de apă. Am plecat, cu aparatul de fotografiat și cu dorința imensă de a le revedea, de a retrăi o parte din copilărie, când patinam, plini de veselie și curaj, pe întinsul lacului înghețat și când, atunci când era secetă, mergeam la ruine, curioși și plini de pioșenie, ca niște mici descoperitori de comori. Era enorm de frig, chiar dacă soarele stăpânea nestingherit cerul, nu putea decât să împrăștie diamante peste uriașa întindere de zăpada peste care nu se zăreau decât câteva urme de animăluțe. O clipă am fost tentată să mă întorc, pentru că ruinele abia dacă se zăreau la linia orizontului, dar gândul că micuții din Hangu trebuiau să meargă pe jos 2 km până la școala de dincolo de Biserica din Gura Hangu, iarna, desculți sau încălțați cu opinci găurite în talpă, cu ițari din cânepă sau lână, uzați de atâta purtat sau o catrință scurtă și cu ciorăpei de lână, cu o cămășuță peste care aveau doar o bundiță ștearsă, rămasă de la frații sau surorile mai mari, pe care nu o puteau încheia, cu trăistuța în care purtau tăblița, plumbul și un colțuc de mămăligă pe care o mâncau, uneori, pe drum sau care îngheța până ajungeau la școala, motivați doar de dorința de a învăța și de a scăpa de sărăcie (așa cu mi-a povestit, cu mare tristețe, tata) mi-a umplut ochii de lacrimi.

În fața mea o mare de alb, scaldată într-o liniște de început de lume, o liniște înghețată, așa cum doar gerul știe să o arunce, cu dezinvoltură, peste zilele și peste nopțile senine de iarnă. Mergeam repede, cu pași mici, lăsând urme în zăpada pufoasă, ce îngăduia să se zărească câteva ochiuri mari, lucioase, de apă înghețată. Am alunecat peste ele ca într-un vis. Mă obseda gândul că, din cauza gheții prea subțiri, n-am să pot să mă apropiu de acel loc sfânt, ca să aud, străbătând din

Hangu – lacrimi din adâncuri

adâncuri, dangățul trist al clopotului din turnul cel mai înalt al bisericii, care s-a prăbușit cu un vaiet răsunător a cărui ecou a străbătut toată Valea Bistriței. Îmi era teamă că n-am să pot să ating acele

bucăți de lumină, rupte, sparte, spulberate, risipite după cele șapte zile de detonări repetate. Îmi era teamă că n-am să pot să îngenunchez aproape de locul unde se afla altarul și să aprind lumini pentru străbunicii mei îngropați acolo...

Pășeam încet, uitându-mă în jur, la acel loc neted ca în palmă, închipuindu-mi cum ținutul Hangelui, binecuvântat și de o frumusețe fără seamăn, își întindea, plin de măreție, brațele de o parte și de alta a Bistriței Aurie, încercând parcă să cuprindă în îmbrățișarea-i eternă pe mândrul și neînduplecatul munte Ceahlău, străjer voinic și neînfricat, lângă care și-ar fi dorit să-și așeze trupul jefuit și ostenit de atâtea lupte cu turcii și tătarii și rănit de obuzele și gloanțele războaielor care l-au vlăguit și i-au ucis, fără milă, copiii. Deși trecut prin flăcările iadului nu-și pierduse frumusețea și nici farmecul pentru că hanganii, oameni blânzi, harnici, curajoși și veseli și-au ridicat gospodăria, toate una și una, de nu știai la care să te uiți mai întâi, aveau spital, judecătorie, notariat, jandarmerie, o fabricuță de lemn, mocaniță, ba chiar și un aerodrom, iar în mijloc o bisericuță care, duminica și în zile de sărbătoare, devenea neîncăpătoare, de aceea hanganii au hotărât să construiască o altă biserică mai mare, un alt loc unde să se întâlnească cu Dumnezeu, unde să-și lase poverile, să se roage, să-și mângâie sufletul, să-și aline durerile..

Soarele mă împiedica să văd ruinele. Aveam senzația stranie că se îndepărtau și gândul m-a dus la versurile poemului încărcat de simboluri și de nuanțe filosofice - "Noapte de decembrie" - semnat de poetul Alexandru Macedonski - " Spre albele ziduri, aleargă — aleargă,/ Și albele ziduri, lucesc — strălucesc,/ Dar Meka începe și dânsa să meargă/ Cu pasuri ce-n fundul de zări o răpesc". Îmi era teamă că nu voi putea să ajung acolo, lângă acele bucăți uriașe din beton armat, care ascundeau efortul, grijile, osteneala, nopțile nedormite, dar mai presus de orice credința nestrămutată a hanganilor care au muncit la construcția acestui locaș, cu mic, cu mare, timp de treizeci de ani. Au săpat fundația, au adunat piatră și au cărat-o cu carele trase de boi, au adus șinele de la mocaniță și au consolidat zidurile bisericii, au cărat betonul cu targa, au pus în jurul pereților exteriori sârmă de oțel și au făcut o adevărată sărbătoare când au așezat crucile pe turnuri.

Hangu – lacrimi din adâncuri

Nici măcar cumplitul război nu reușise să-i oprească, să-i împiedice să muncească la terminarea bisericii, reușise doar să distrugă podul peste Bistrița, să sape tranșee aproape de case, să aducă peste ei soldați ruși și germani, să-i sperie cu zgomotele asurzitoare ale obuzelor și grenadelor, în

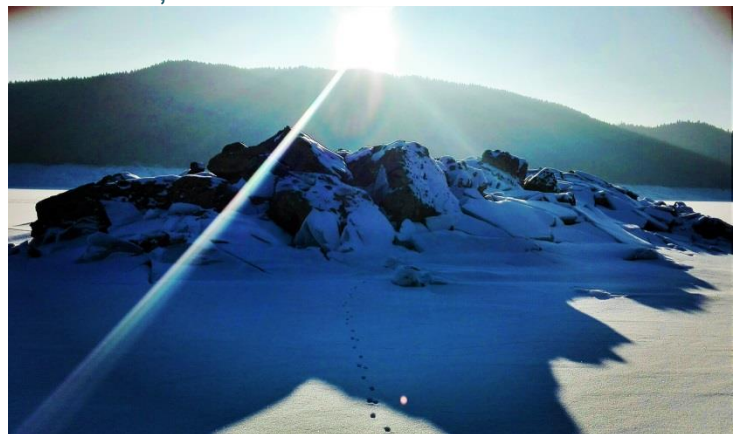

timpul exploziilor, să le întunece chipurile, să le cernească hainele, să le sfâșie sufletele și să le înlăcrimeze ochii pentru cei pierduți pe front și să-i facă să se roage ca această nenorocire să se termine mai repede. Iadul prin care au trecut soldații plecați pe front și bătrânii, femeile și copiii rămași acasă, i-a învățat, dacă mai era nevoie, că singura speranță rămâne Dumnezeu, așa că au continuat construcția bisericii cu și mai multă ardoare și dăruire, ca și cum și-ar fi dorit ca în zidurile ei să ascundă toate necazurile și durerile care îi sfâșiaseră pe dinăuntru. De dimensiuni impresionante, biserica din Hangu era cea mai mare construcție de acest fel de pe Valea Bistriței, de aceea hanganii au numit-o, cu mândrie, Catedrala de la Hangu și ca să își merite cu adevărat acest nume, preotul satului a hotărât să o picteze. Era atât de frumoasă, așa cum sunt numai lucrurile închinat divinității și părea cu atât mai impunătoare, pentru că era așezată în mijlocul comunei și se zărea din toate părțile, dar și pentru că hanganii zidiseră, o dată cu ridicarea bisericii și o

parte din sufletul lor.

Ținutul Hangului devenise "Colțul de Rai al Văii Bistriței", unde hanganii harnici și frumoși, trăiau în deplină armonie, înconjurați de legendele ce coborau în nopțile lungi de iarnă, de pe Muntele Ceahlău, la șezătorile din Gura Hangului, unde se întâlneau feți frumoși și zâne care împleteau florile cusute pe bundițe, puii cusuți pe cămășile de sărbătoare și fuiorul din furcile de tors cu cântece, versuri și doruri neștiute. Era atâta liniște și frumusețe în Gura Hangului, încât acest lucru nu putea să dăinuie o veșnicie...

Am pășit încet, atunci când m-am apropiat de ceea ce mai rămăsese din impunătoarea catedrală. Imaginea era uluitoare. Nu mai văzusem vreodată atâta măreție izvorâtă dintre ruine. Zidurile sfărâmate, erau acoperite aproape de pământ, de bucăți mari de gheață. Aveam senzația că trăiesc o iluzie optică. Era ca și cum aceste ruine, în încăpățânarea lor de a atinge

Cerul, de a-l vorbi despre durerea încătușată timp de 60 de ani, au erupt, spărgând, cu o forță uriașă, stratul gros de gheață ce le acoperea, ieșind, din nou la lumină. Era un spectacol copleșitor, ziduri dărâmate, acoperite de blocuri de gheață, peste care coborau, îmbrăcându-le în lumină asfințitului, câteva din razele palide ale soarelui.

Hangu – lacrimi din adâncuri

Am îngenuncheat să aprind trei lumânări, pentru toate sufletele sfâșiate de durerea strămutării. Nu credeam că voi reuși, pentru că vântul rece bătea nervos, din toate părțile. Am aprins lumânările și am plâns durerea îngropată între dărâmături. Când m-am ridicat, ruinele catedralei îmi păreau o rană deschisă. O rană adâncă, cumplit de dureroasă, refuzând să se închidă, să se vindece.

O rană asemenea rănilor din sufletul celor strămutați...

Blestemul apelor a căzut peste hangani ca o secure. Au aflat de la părintele Coroamă că Bistrița lor frumoasă va fi zăgăzuită pentru lumină și că vor trebui să fugă din calea apelor. Nu doar că trebuiau să-și strângă agoniseala de o viață și să se plece care încotro, ci mai mult decât atât, trebuiau să scoată osemintele din morminte și să le mute sus, în munți, unde urma să fie mutată și bisericuța din Gura Hangului. Zbuciumul și deznădejdea au pus repede stăpânire pe ei. Au mutat mai întâi morții, pe "Drumul Morților", ca într-un ritual de purificare, apoi au început să se pregătească și ei. Unii au înțeles și au plecat repede, alții s-au hotărât mai târziu, cei din urmă care s-au desprins mai greu au fost mutați cu forța, de către militari. Cei mai mulți au rămas să își întemeieze alte gospodării pe dealuri, aproape de locurile în care se născuseră și trăiseră o viață întreagă. Nimic n-a fost însă la fel de sfâșietor, ca momentul în care Catedrala lor a fost dinamitată și, mai apoi, dărâmată...

Apele au acoperit repede tot ce mai rămăsese din minunata Gură a Hangului și au așezat liniștea peste povestea tristă a catedralei. Au mai rămas doar câteva fotografii, amintirile vii din sufletele celor care au trăit acele vremuri de adâncă tristețe și lacrimile care să plângă resemnarea. Și parcă, din aceste lacrimi s-a născut Lacul Izvorul Muntelui, pe care strămutații l-au numit, cu obidă, "Lacul de lacrimi" de-a lungul căruia își întinde brațele ținutul Hangului, încercând parcă să cuprindă în îmbrățișarea-i eternă pe mândrul și neînduplecatul munte Ceahlău, ce se oglindește cât e ziua de lungă, în apele albastre ale "Mării dintre munți".

M-am întors acasă cu sufletul răvășit și cu ochii înotând în lacrimi.

Trebuia să revăd ruinele ca să înțeleg că visurile, dorințele, idealurile mele nu sunt decât niște iluzii pline de deșertăciune, că existența mea este cel mai neînsemnat și mai efemer lucru de pe acest pământ, devreme ce un locaș închinat lui Dumnezeu, construit timp de treizeci de ani, atât de frumos, de trainic și ridicat pentru eternitate, a fost aproape șters de pe fața pământului. (Dar cât de repede am uitat acest ultim amănunt de o importanță covârșitoare pentru sufletul meu împovărat de păcate!)

LILIANA PÎNTEA

EPISTOLĂ PENTRU PROFESORUL MODEL

Oricât de departe ne poartă pașii prin viață, sufletul se întoarce întotdeauna acolo unde a simțit siguranță, căldură și înțelegere.

Deși sunt recunoscătoare tuturor dascălilor care m-au șlefuit atât de frumos, aceste rânduri sunt creionate pentru cel mai special dintre ei: "doamna mea de limba română".

Draga mea doamnă profesoară, vă mulțumesc că mi-ați fost atât de aproape de suflet, vă mulțumesc că mi-ați dedicat timp prețios și m-ați pregătit pentru viață!

Au trecut 12 ani de când am zburat de la sânul dumneavoastră. Ani în care v-am purtat în inimă peste tot: în clipele grele învățăturile dumneavoastră m-au scos la liman și în clipele frumoase le-am împărtășit cunoștințelor glumele dumneavoastră și m-am mândrit că am avut onoarea de a vă avea model în viață.

Mi-am ghidat pașii prin această lume asemenea fluturului albastru, același fluture despre care mi-ați vorbit atât de frumos și mi-am plasat limitele cu mult deasupra Cerului.

Vă mulțumesc că mi-ați arătat calea spre credință și divinitate și m-ați ajutat să înțeleg cât suntem de mici în această lume atât de mare.

Relația noastră nu a fost întâmplătoare. Am realizat asta nu demult, când mi-ați mărturisit că eu am fost cea mia bună elevă a dumneavoastră. În acel moment pentru mine timpul s-a oprit în loc, ochii mi s-au umplut de lacrimi și inima de fericire. Cuvintele dulci și dragostea cu care m-ați privit m-au împlinit ca om și am realizat cât de puțin avem nevoie pentru a fi împliniți.

Acum este timpul ca și eu să vă fac o mărturisire: dumneavoastră nu doar că ați fost cea mai bună doamnă profesoară (sunt sigură că asta știți deja) ați fost MODELUL meu în viață. Am luat decizii cu gândul la cât de mândră îmi doream să fiți de mine, am lăcrimat uneori de dorul anilor în care stăteam cuminte la măsuța din bucătăria dumneavoastră și nu mă mai săturam să vă ascult și mă amuz și acum, după atâția ani, când îmi amintesc cum râdeați melodic, la câte o ghidușie nevinovată spusă la repezeală.

La final vreau să îi mulțumesc lui Dumnezeu că v-a scos în calea mea și că am avut ocazia să învăț atâtea lucruri minunate, pe care le păstrez cu sfințenie, în suflet, și promit să le transmit și copiilor mei cu precizarea că doamna mea profesoară m-a învățat cum să trăiesc ca fluturii.

Vă îmbrățișez strâns, cu căldura unei fiice, pentru că întotdeauna în povețele dumneavoastră am simțit căldura unei mame!

AMARIE IOANA

ÎNTOARCEREA ACASĂ

Vine o vreme în viață, când conștientizezi că timpul trece repede, că apusul vieții este aproape... O vreme a bilanțului, a reaşezării priorităților care ți-au mai rămas... O vreme a întrebărilor, ce ai făcut, ce mai e de făcut și cum să trăiești și să ÎMBĂTRĂNEȘTI FRUMOS.

O stare spirituală în căutarea liniștii și a armoniei interioare pe care am avut-o în copilărie. Aș numi spirit liber acest fel de a trăi în liniște și pace, fără grabă, urcând spre o stare interioară de progres spiritual... căci, în final, evoluția spirituală, este însăși esență vieții. Când plecăm, nu luăm nici case, nici bani, absolut nimic. Sufletul cu iubirea, păcatele, dragostea, faptele bune, rele,

atât cât am făcut fiecare... Și eu m-am întrebat de multe ori ce m-a determinat să mă reîntorc acasă... Acasă la vatra strămoșilor, a amintirilor, a copilăriei, a acestor mirifice locuri, unde m-a trimis bunul Dumnezeu să văd lumina zilei. În această vale largă a Bistriței, străjuită de munți, la sud de lacul Bicz în care se oglindește maiestros Ceahlăul. Eu cred că aceste locuri au ceva mirific, ceva care te atrage. Mai cred că la naștere am primit aripi pentru a zbura, dar și rădăcini pentru a mă întoarce. O rădăcina puternică care te învâluie și te aduce mereu la vatră. Am plecat pe alte meleaguri îndepărtate, la școală, la muncă..., dar gândul îmi este mereu aici, acasă și a fost mereu la clipa întoarcerii. Să fie aerul curat al brazilor maiestosoși din jur, pe care îi văd de la fiecare fereastră a casei, privind în zare, știind că în desișul lor, pe vremuri, așa cum îmi spunea mama, au fost mulți călugări care se nevoiau aici și care i-au umplut de energie duhovnicească? Să fie Ceahlăul ale cărui piscuri le văd mereu, când îmi beau cafeaua dimineață, mergând desculță prin iarbă? Să fie "iarbă verde de acasă" care acoperă pământul, lucrat cândva de părinții mei harnici? Pentru mine totul este o amintire, o rădăcina care mă ține aici, mă atrage mereu, ori de câte ori plec.

Deci, sunt hanganca... M-am născut aici, în casa părintească în care am ocazia să îmbătrânesc frumos... Și asta e tot ceea ce vreau.

Mergeam uneori cu mama, cu familia mea, la Mănăstirea Petru Vodă, la voievodul spiritualității ortodoxe, părintele Iustin Pârvu... Mereu când simțeam greul vieții veneam la ușa lui, și în cele 6 ore, cât stăteam la rând pentru a intra și a-i spune păsul, constatam că în mintea mea totul devenea dintr-o dată foarte clar, toate aveau o rezolvare. Într-un moment de cumpăna voiam să vând casă părintească, să stau la oraș... Părintele mi-a spus "NICI VORBA SĂ VINZI... aici ai să te muți!". Pusesem casă în vânzare. Culmea, timp de 2 săptămâni cât am dat anunțul nu m-a sunat nimeni. Apoi am retras anunțul și, imediat 3 telefoane de solicitare. Asta pentru mine a fost un semn. Apoi copiii mei mi-au zis să nu vând casa, pentru că aici au copilărit și ei o perioadă și s-au simțit bine. Am renovat-o, cu ajutorul soțului și am reușit să ne facem acea casă unde venim și stăm cu drag mereu. M-am întors și pentru că aici, în acest sat de munte, am avut cea mai frumoasă copilărie. AM FOST LIBERĂ... nu știu dacă înțelegeți ce înseamnă să simți că ai sufletul liber.

Mărturisiri

Mărturisiri

Părinții, creștini, cu respect pentru credință, respect care mi l-au insuflat din plin, mi-au pus la baza PRINCIPII MORALE de viață, pe care nu le-am încălcat. Tata, un om calm, muncitor, vesel, de o bunătate rară, îmi zicea că "CINSTEA, ONOAREA, CORECTITUDINEA, odată pierdute nu le poți cumpăra cu nimic în viață" sau "Fată dragă niciodată să nu scuipi în farfuria din care ai mâncat !" (Când pleci de undeva, să lași loc de bună ziua!). Și altceva foarte important: "Să nu mă leg de bani, să nu mă las condusă de lucruri materiale ". Extraordinar... El, cu doi ani înainte de a muri, nu a pus mâna pe bani. Pentru mine a fost un exemplu. Mama, o femeie aprigă, dar bună, ne iubea mult. Dacă eram mâncați și îmbrăcați curat, era mulțumită. Nu a făcut școală, de aceea m-a lăsat cu cărțile mele. Nu m-a pus la treaba. Aici, pe aceste meleaguri, pot să afirm că am avut cea mai frumoasă copilărie, cu principii morale sănătoase, care mi-au fost temelia vieții la oraș, timp de 45 ani. Ea fiind croitoreasă câștigă bani suficienți și tata la fel, de aceea ne-au răsfățat. Eu eram cu cărțile, citeam mult... Îmi plăcea mirosul de cărți de la biblioteca de care eram foarte aproape.

Apoi joacă. Eram un grup mare de copii, băteam mingea în fața porții, în fiecare seară, iar vara abia dacă ne trăgea inima să ne întoarcem acasă de la "băltog" unde ne "scăldam" sau de prin pădure unde ne duceam după fragi și bureți. Ce mai... ocupați până peste cap...cu joacă, dar asta nu însemna că nu-i ajutam pe părinți atunci când aveau nevoie. Aici, la Hangu, am simțit LIBERTATEA. Aici am adunat cele mai frumoase amintiri și de toate acestea am devenit conștientă în anii trăiți la oraș. Și anii de studenție au fost frumoși și anii de după, dar nu așa ca anii copilăriei. Apoi 5 ani liceu industrial (am fost ultima promoție de 5 ani... cât se învață atunci), 5 ani facultatea la Iași - Politehnică, 35 de ani petrecuți la Bacău, unde am lucrat ca inginer în diverse locuri și funcții.

Destinul, soarta a făcut să îmi aleg o meserie care mi-a plăcut. Mama nu voia să merg la facultate. Am plecat singură la Iași, cu o colegă de liceu din Ceahlău. Ne-am înscris la Politehnică, la Facultatea de textile și am reușit. După 5 ani deveneam inginer textilist. A fost și greu și ușor, dar părintele lustin, la care mergeam destul des când dădeam de greu, mi-a zis: "Măi nu te mai plânge, mergi înainte perseverență acolo și o să fie bine!". Și așa am făcut. Am mers înainte și am avut multe satisfacții în meseria mea. O practică și acum la pensie, fiind solicitată. E mare lucru să ai șansa să ai un job care îți place și îți oferă prilejul uluitor de a vizita 16 țări din Europa. M-au trimis și în Africa, în Tunisia. Am avut oferte de lucru în străinătate, dar am refuzat categoric. Când am fost tână nu am vrut să pierd nici un moment din viața copiilor mei, a celor doi băieți minunați cu care m-a binecuvântat Dumnezeu și pentru care îi mulțumesc și, un alt motiv - CREDINȚA.

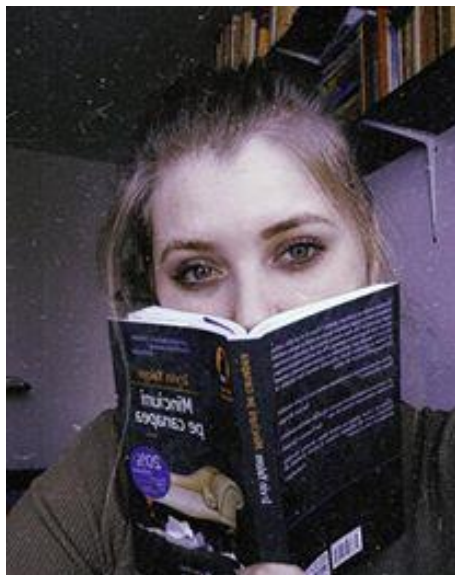
Dragii mei hangani, vă spun că noi suntem binecuvântați! Nicăieri nu o să găsiți acea simțire duhovnicească a unei rugăciuni ca aici, pe aceste meleaguri moldave. Pe unde m-am dus și am avut ocazia, am participat la slujbe, dar trăirea de aici nu am găsit-o nicăieri, parcă, dincolo de hotare Hangului, totul era teatru. Poate greșesc, dar așa am simțit eu. Să mă ierte Dumnezeu! Timpul e infinit și totuși, pentru oameni, e uneori mult, mult prea scurt pentru toate câte și-ar dori să înfăptuiască, să rostească sau să simtă...

În sat avem copii frumoși, avem oameni harnici, credincioși și gopodari, avem peisaje minunate, amintiri dragi și pe Bunul Dumnezeu. MĂ BUCUR CĂ M-AM ÎNTORS!

ANA ACOJOCĂRIȚEI

Lectura – o pasiune

Să transformăm lectura într-un obicei!**Ana-Maria Anania**

M-am gândit ca în numărul acesta al revistei să discutăm puțin despre obiceiul lecturii și importanța acesteia în viața noastră. Uitându-ne la numeroasele sondaje făcute având ca temă lectura, descoperim cu nemulțumire că ne aflăm aproape în coada clasamentului.

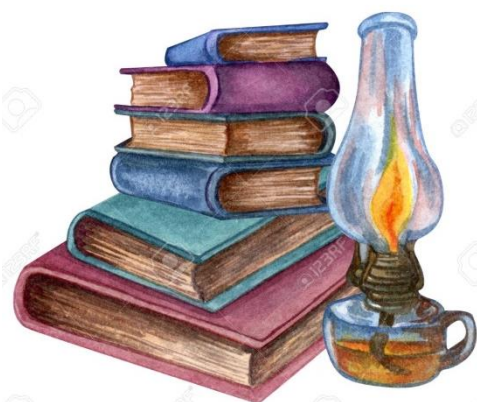
Românii citesc foarte puțin, cumpărăm foarte puține cărți, ne depărtăm din ce în ce mai mult de zona aceasta a culturii. Bine, am citit, am constatat, ne-am supărat și cam atât. Trebuie neapărat să descoperim cauzele acestor rezultate nefericite și să găsim și niște soluții.

Principalul dușman invocat de toată lumea este lipsa timpului, dar să fie oare adevărat acest pretext? De dimineață, de când ne trezim și până seara târziu, când îl primim pe Moș Ene, chiar nu avem 5 minute timp să răsfoim o carte? Având în vedere acest context, Andreea Chiuaru, o față extraordinară și o cititoare înrăită, a lansat pe rețelele de socializare provocarea **#10minutesreadingchallenge**, care presupune să rupem 10 minute pe zi din timpul nostru și să îl dedicăm lecturii. Am parcurs această provocare și de când am descoperit-o mă țin scai de ea, căci vă asigur că este extraordinar de benefică. Gândiți-vă: 10 minute din timpul petrecut pe Facebook, 10 minute din schimbat canalele de televiziune sau din minutele de pauză care fragmentează filmul sau emisiunea pe care o urmărim, 10 minute de stat în stație, 10 minute în care facem o pauză pentru a ne trage sufletul, 10 minute din călătoria pe care o facem cu diverse mijloace de transport, etc. Sunt convinsă că în toată ziua noastră se găsesc 10 minute pe care le-am putea dedica cititului. Poate veți spune că e prea puțin timp și nu reușiți să citiți prea mult, dar cine spune că trebuie să dați gata 50 de pagini dintr-o răsufare?

Andreea spune că de cele mai multe ori asociem cititul cu acel moment de relaxare, când stăm întinși în pat și astfel, așteptăm să apară acel moment, care de multe ori nu vine și ajungem să nu mai citim nimic zile întregi. Putem citi oriunde și oricând și gândiți-vă: nu mai bine citești câte 2-3 pagini pe zi, iar la sfârșitul unei luni, când tragi linie, observi că ai dat gata cartea aia care aștepta de ceva timp să o citești decât să aștepti momentul potrivit pentru a citi, care întârzie să apară zile sau chiar săptămâni întregi?

Așadar, încercați și voi această provocare, care cu timpul va deveni un obicei, căci de asta avem noi nevoie, să ne formăm din a citi câteva minute pe zi un obicei, să intre în ADN-ul nostru ca să nu mai fim pe ultimele locuri în clasamente și pentru a ne dezvolta din ce în ce mai mult. Transformarea lecturii într-un obicei nu ne va aduce rezultate imediate sau palpabile, însă în timp vom culege roadele muncii noastre. Un om educat va privi cu alți ochi viața decât unul care se mulțumește cu firimituri. Să nu uităm ce spune Mark Twain: „Săpunul și cartea nu au efecte imediate ca un război, dar folosite, în timp dau un efect extraordinar.

O altă problemă cu care ne confruntăm este faptul că mulți tineri nu deschid nici măcar o carte, ceea ce este foarte trist. Însă, iarăși, nu este suficient să ne plângem și să îi arătăm cu degetul. Trebuie ajutați, trebuie să le formăm un obicei sănătos, căci „Nu există oameni care urăsc cărțile, ci oameni care nu și-au găsit cărțile potrivite.”

Lectura – o pasiune

Vedeți voi, copiii fac din părinții lor un model, deci dacă vreți ca cei mici să citească nu este suficient să le spuneți în fiecare zi acest lucru, de fapt, nu este folositor

absolut deloc. Ceea ce au ei nevoie este să vă vadă cum deschideți o carte și citiți. Abia atunci vor înțelege ce trebuie să facă pentru că ei au tendința de a vă copia comportamentul, nu de a asculta sfaturile voastre. Se pot gândi numeroase activități, pe care să le desfășurați în familie, care să aibă în centru lectura. Ai mei au început încă de când eram mică, mică să îmi aducă tot felul de cărți

colorate, cu povești captivante și îmi citeau aproape în fiecare seară. Apoi, am simțit nevoia să știu și eu ce spun toate rândurile alea negre care atunci când mi le citeau ai mei dezvăluiau lumi extraordinare și personaje colorate. La 3 ani am învățat să citesc și nu mă mai săturam de cărțile cu povești. Asta nu înseamnă că misiunea părinților s-a încheiat. Nici pe departe, căci pe măsură ce trece timpul, copilul începe să aibă parte de tot mai multe activități și experiențe, ajungând să neglijeze cititul. Însă, dacă măcar o dată sau de două ori pe săptămână, se stabilește un interval de timp dedicat lecturii, în care toată lumea din casă citește, mi-e greu să cred că nu se va forma un obicei sănătos și cu rădăcini puternice. Dacă îți trimiți copilul în camera lui și îl obligi să citească, va percepe acest lucru ca pe o pedeapsă

și niciodată nu o va face din plăcere, însă dacă de mic copil îl obișnuiești cu aceste minute în care mama, tata, bunica, mătușa sau oricine mai locuiește în casă citește, va asocia lectura cu un moment de familie, o va privi ca pe o activitate interesantă și o va face cu drag, căci nu „trebuie” să facă doar el ceva, ci sunteți implicați cu toții.

Dacă e să vorbim despre școală, nu vreau să intrăm în subiectul cărților care se studiază și care nu le stârnește interesul copiilor, căci este o discuție taaare lungă, însă aș vrea să evidențiez un aspect tare important: obiceiul lecturii în școală, care la noi este prea puțin dezvoltat. Există școli care s-au alăturat proiectului „**Toată școala citește**” și sper din tot sufletul ca fiecare școală din România să îl adopte. Acest proiect este lansat de Anca Tîrcă, specialist în educație și presupune ca timp de 10-15 minute, într-un moment al săptămânii sau chiar în fiecare zi, toată lumea din școală (profesori, elevi, director, paznic, femeie de serviciu, etc) citește. În acest fel, copiii nu mai resimt lectura ca fiind ceva obligatoriu și faptul că toată lumea citește, nu doar ei, ajută să perceapă cititul ca pe o activitate obișnuită și necesară, nu ca pe o pedeapsă. De asemenea, această activitate ajută la sudarea relațiilor dintre cadrele didactice și elevi, eliminând acele bariere dintre ei.

Cititorii de mâine sunt copilașii de astăzi pe care avem datoria să îi creștem frumos și să îi ajutăm să își formeze din citit un obicei. Însă, nu vom reuși să facem acest lucru dacă, în primul rând, nu ne educăm pe noi înșine. Așadar, puteți consuma cu toată încrederea cât mai multe cărți, căci vă asigur că nu există supradoză sau efecte adverse!

Micii scriitori

Micii scriitori

Micii scriitori

Micii scriitori

HANGU, TĂRÂM DE POVESTE

Hangu, un loc mirific așezat de Bunul Dumnezeu la poalele ocrotitoare ale Ceahlăului, un țărâm minunat pe care odată ce ai pășit, te cucerește cu frumusețea lui, cu căldura și energia pe care le emană fiecare piatră, fiecare fir de iarbă, fiecare pom.

Nu există om de pe acest meleag care să nu te întâmpine cu un zâmbet, care să nu-ți ofere din puținul lui, care să nu te facă părtaș, din tot sufletul, la micile bucurii, trăite zi de zi, lângă apele albastre ce poartă înspre larg povestea noastră.

Așa sunt hanganii, oameni simpli, oameni frumoși, credincioși, harnici, pricepuți și darnici. Așa au fost dintotdeauna, chiar dacă destinul a fost crud cu ei, răpindu-

le pământul, dărâmându-le casele, frângându-le visurile, dar mai ales risipindu-le "Catedrala" lor minunată, la care au muncit, cu mic, cu mare, umăr la umăr, timp de trei decenii.

Noua invenție ce urma să le aducă în case lumina, i-a învins și le-a frânt aripile, lăsând în urmă un lac de lacrimi care le-a înghițit tot ce aveau mai drag și mai frumos, dar ei, destoinicii hangani nu și-au pierdut credința în Dumnezeu, și-au strâns sufletul bucăți, și-au suflecat din nou mânecile și cu aceleași palme cu care au trudit atât pentru gospodăriile acoperite de apă, și-au reclădit casele, satul și visurile pe dealurile dimprejur.

Sunt liniștiți acum, chiar dacă mai săraci, în acest colț de Rai, în pace și armonie cu tot ce-i înconjoară, cu pădurile, cu glasul păsărilor, cu dealurile parfumate de sânziene, cu susurul izvoarelor reci la care își potolesc ciobanii setea, cu cerul limpede spre care Ceahlăul își înalță fruntea încununată de ceața dimineții, cu lacul cel cu unde sclipitoare, din care primăvara ies la lumină ruinele frumoasei catedrale, lacul pe care hanganii l-au iertat, deși n-au uitat nici măcar o clipă nimic din ce-au trăit.

Astfel își povestesc viața, cu mare tâlc, bunicii Hangului, ce au încă lacrimi în ochi și obraji brăzdați de greutățile vremii, obraji peste care nepoții, cu ochi mari și curioși își trec palmele, ca într-o dulce alinare ce ar vrea să alunge tristețea acelor amintiri, ca mai apoi să zburde, prin ogradă, alături de fluturi și de miei.

În zilele de sărbătoare, când clopotele bisericilor răsună peste văi, într-o chemare divină, tinerii satelor dau viață din nou straielor scoase din lăzile de zestre ale bunicilor, pe care le-au păstrat cu mare grijă și prețuire și pornesc împreună, spre locul unde îi așteaptă, cu brațele mereu deschise, Dumnezeu. Ei sunt tinerii hangani, mândri de bunicii și străbunicii lor, norocoși și recunoscători că Dumnezeu i-a așezat aici, pe acest țărâm de poveste. Printre ei mă număr și eu...

Sunt mândră că trăiesc aici! Sunt mândră că sunt hangancă!

ANNA LAURA PRICOP, clasa a VI-a, Școala Hangu

Micii scriitori

Micii scriitori

Micii scriitori

Micii scriitori

HANGANII

*Harnici, pricepuți și credincioși,
Hanganii mei cu sufletul frumos!
Ei au luptat când le-a fost greu,
Uniți la bine și la rău, mereu.*

*Războiul le-a ucis copiii,
Iar strămutarea i-a rănit cumplit.
Le-a smuls și morții din morminte
Și catedrala lor le-a risipit...*

*Tărâmul lor a fost cuprins de lacrimi
Amare lucruri i-au îngenuncheat,
Dar rugăciunea lor le-a fost speranța,
Iar Dumnezeu i-a binecuvântat...*

*Povestea lor nu s-a sfârșit aici...
În suflet mai păstrează răni adânci,
Dar vrerea lor a fost de neoprit
Evlavioși, un alt ținut și-au construit!*

*Și au muncit din răsuferință
Trecând din nou, peste dureri,
Cu gândul doar la Dumnezeu
Care i-a ocrotit mereu...*

*Hanganii mei cu sufletul curat
Aș vrea acum să nu uitați:
Suntem aici de mii de ani!
Eroii mari au fost hanganii!*

CRISTIAN AMARIEI, clasa a VI-a
Șoala Hangu

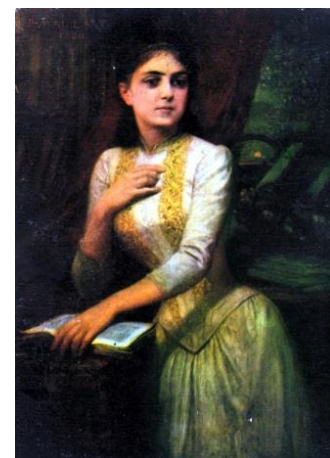

© Iulian Radu

Personalități inedite**IULIA HAȘDEU – copilul rătăcit printre îngeri**

Iulia Hașdeu s-a născut pe data de 14 noiembrie, 1869, la București. A fost fiica savantului, enciclopedistului, academicianului, juristului, lingvistului, folcloristului, publicistului, istoricului și omului politic Bogdan Petriceicu-Hașdeu, una din cele mai mari personalități ale culturii române din toate timpurile. Primele licăriri ale geniului Iuliei Hașdeu au apărut la vârsta de doi ani, când a început să vorbească în limba franceză, în paralel cu limba română. La cinci ani scria nuvele, iar la șapte ani definitivase narațiunea „Mihai Vodă Viteazul” și poemele „Domnia lui Țepeș Vodă” și „Oasele lui Țepeș Vodă”. Se spune că avea o memorie fabuloasă, cu care îi uimea pe toți cunoscuții care intrau în casa Hașdeu. La 11 ani a scris o tragedie în trei acte numită „Dama de circ”, comedia „Amorul e scânteie”, povestirile „Trandafirul roșu” și „Etoile et celeste”, piesele de teatru într-un act „Adieu et bonne arrive” și „Les enfants ne jurent pas”. La 16 ani a devenit prima româncă admisă la Universitatea Sorbona, uimind lumea intelectuală prin precocitatea și profunzimea gândirii sale. Era pasionată și de pictură și de muzică. A absolvit Conservatorul și urma să ia licența în Litere și Filozofie, când, în 1887 au apărut primele semne ale bolii. Preocupată mai mult de studii, nu a dat atenție bolii - tuberculoza - care în acele vremuri făcea ravagii în rândul tinerilor studioși. A ținut la Sorbona două conferințe cu teme „Logica ipotezei” și „A doua carte a lui Herodot”, demonstrând un mare talent oratoric. A fost influențată de personalitățile lui Victor Hugo, Napoleon I și Ferdinand de Lesseps. Iulia Hașdeu nădăjduia să susțină doctoratul cu tema „Filosofia populară la români: logica, psihologia, metafizica, etica, teodiceea”. În 1888 boala se agravează. Părinții o duc la Montreux, în Elveția, unde doctorii îi dau speranțe de vindecare. Întoarsă în țară, cu starea sănătății vizibil deteriorată, petrece timp la Agapia, fără să simtă o îmbunătățire. Moare pe 29 septembrie 1888 și este înmormântată la Cimitirul Bellu. După moartea fiicei, Hașdeu, zdrobit de durere, construiește un castel la Câmpina unde practică spiritismul. El susținea că fiica sa i-a trimis primele semne din lumea de dincolo, scriindu-i: „Je suis heureuse; je t'aime; nous nous reverrons; acela doit te souffrir”. După moartea Iuliei Hașdeu au apărut trei volume din colecția „Oeuvres posthumes” la „Casele de editură Hachette și Socec”. Iulia Hașdeu a murit împăcată cu destinul său. O ultimă poezie, „Moartea”, este o tulburătoare mărturisire de credință:

*„Eu nu urăsc viața, de moarte nu mi-e teamă
Că ea este lumina puternică și caldă
Chiar muribundul care-în pacea ei îl cheamă
Sub pleoape obosite priveliști noi își scaldă,
Dar sufletul se-nvârte-n necunoscuta lume
Și-n alte corpuri trece, când poate ști să ierte;
Așa din cupa sacră cu toții bem, anume
Și niciodată, nimeni, nu poate s-o deșarte.”*

Bibliotecar, Iolanda Lupescu, Biblioteca „Aurel Dumitreașcu”, Borca

Bibliografie: Călinescu, G. - „Istoria literaturii române”, București, 2003, pag. 323, 327, 329, 902

B.P. Hașdeu – „Antologie”, București, 1972

Hangani, 1955
Foto: Ioana Amarie

Foto: Biblioteca Hangu